

Miljøministeriet

Udpluk af resultater af Kemiindsats 2022-25 Highlights

Der er opnået en lang række resultater af Kemiindsats 2022-25, hvoraf her kan fremhæves:

Online handel

I perioden 2022-25 har der været fokus på onlinehandel og de problemer, der er med, at varer, der købes på nettet fra webshops uden for EU, meget ofte indeholder ulovlig og farlig kemi. Kemiindsatsen har haft en meget stor betydning for, at Miljøstyrelsen har kunnet identificere og standse ulovlige og farlige produkter, som ellers ikke opdages, og for at rette opmærksomhed på udfordringer forbundet med onlinehandel fra tredjelands-sælgere. Der er i perioden gennemført omfattende screening af tusindvis af produkter på online markedspladser, hvilket har styrket markedsovervågningen markant. Tilsynskampagner på onlineområdet har en overtrædelsesgrad på ca. 34 pct. overvejende fra tredjelands, og ved grænsekontrol stoppes 7 ud af 8 kontrollerede forsendelser fra tredjelands.

Med indsatsen har Miljøstyrelsen gennemført 15 omfattende kortlægninger og risikovurderinger af kemikalier i forbrugerprodukter, herunder om hvorvidt kosmetik, tekstiler, legetøj og produkter til børn købt på nettet i og uden for EU udgør en risiko. Der blev fx fundet badesalt købt uden for EU med så højt et indhold af parfumestoffet HHCB, at det kan medføre en risiko for

hormonforstyrrende effekter for børn ved gentagen brug, samt allergifremkaldende akrylater, formaldehyd og det skadelige stof, bortrifluorid, i neglelim købt online.

Herudover har indsatsen fokuseret på at klæde forbrugerne på til at blive mere observante på hjemmesider med sælgere fra tredjelands via Miljøstyrelsens og Forbrugerrådet TÆNK Kemis informationskampagner. Begge institutioners kampagner er nået meget bredt ud.

45%

af 148 ulovlige produkter fra online markedspladser
indeholdt skadelige eller ulovlige kemikalier

Forbrugerrådet Tænk Kemi

I 2025 opgjorde Forbrugerrådet TÆNK Kemi antallet af fundne ulovlige produkter på online markedspladser siden 2019. Opgørelsen viste, at samlet set indeholdt 45 pct. af 148 testede produkter fra markedspladserne skadelige eller ulovlige kemikalier – fx i form af tungmetaller, PFAS og ftalater.

Vejledning og information til virksomheder

Miljøstyrelsen har skabt klarhed om kemikaliereglerne og er med til at sikre, at virksomheder kan efterleve dem korrekt og rettidigt. Gennem en stærk helpdesk, målrettet vejledning og tæt samarbejde med brancheorganisationer er komplekse EU-regler omsat til konkret handling i virksomhederne. Indsatsen er nået bredt ud via direkte kommunikation, webinarer og dialog, og Miljøstyrelsen håndterer løbende et stort antal henvendelser fra danske og udenlandske virksomheder hver måned. Samtidig anvendes Miljøstyrelsens vejledninger aktivt, med for eksempel omkring 1.000 månedlige besøg på REACH-hjemmesiden. Miljøstyrelsen har yderligere underbygget arbejdet med substitution af skadelig kemi på centrale områder gennem informationsindsatser, bl.a. om online salg af kemiske blandinger, frivillig udfasning af PFAS forud for EU-forbud, samt nye regler for klassificering og mærkning af kemikalier og nye regler for mikroplast.

Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har gennem målrettet dialog og samarbejde givet erhvervet øget viden om kemiske stoffer i fødevarer, herunder information om nye regler. Dette har givet virksomheder et bedre grundlag for regelefterlevelse.

EU-regulering

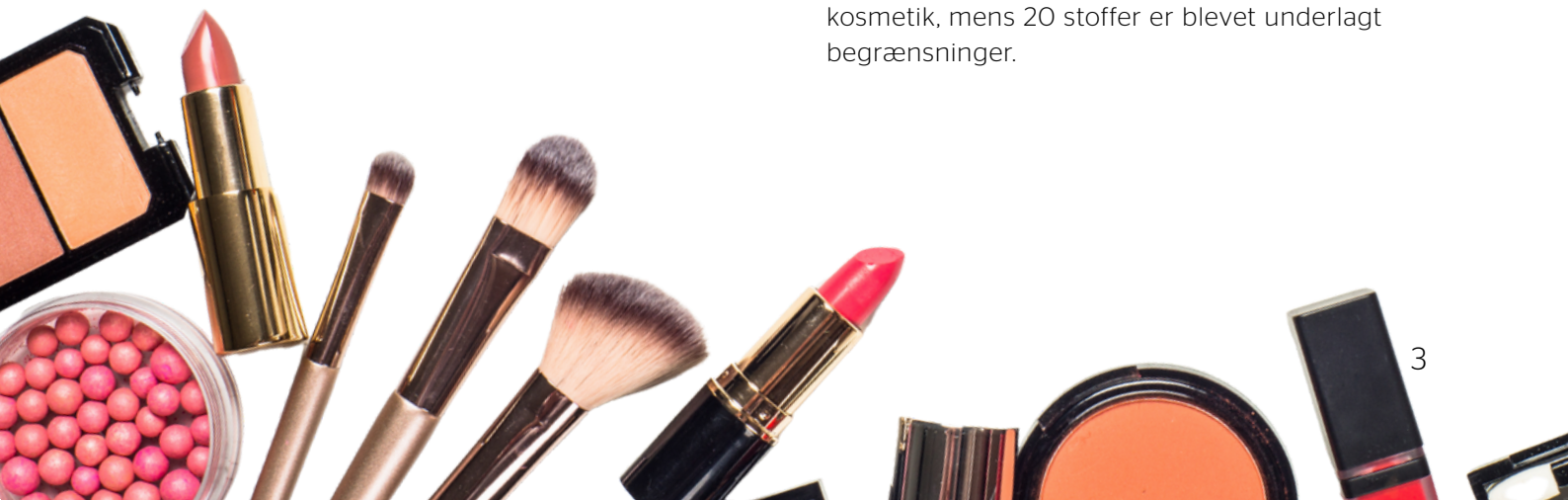
Arbejdet under EU's Kemikaliestrategi for Bæredygtighed har været en hovedindsats, og der er gennemført ændringer af en lang række EU-lovgivninger, som har betydet modernisering og simplificering af lovgivningen samtidig med opretholdelse af et højt beskyttelsesniveau. Det drejer sig bl.a. om legetøjsforordningen, f-gasforordningen, kviksvølvforordningen, CLP-forordningen, detergentforordningen og en række forenklings-forslag, ligesom der er vedtaget en 'Et stof - En vurdering-pakke' med bl.a. et nyt "early warning"-system for at opdage nye kemiske risici i tide, en EU-fælles dataplatform for oplysninger om kemikalier og en EU-dækkende undersøgelse af biomonitering i mennesker.

88

stoffer i kosmetiske produkter er blevet forbudt i perioden 2022-2025

Miljøministeriets fokus har overordnet været at forbyde de farligste kemikalier i forbrugerprodukter, og at regulering af kemikalier skal ske i grupper i stedet for enkeltvis.

På legetøjsområdet bliver flere skadelige stoffer, bl.a. hormonforstyrrende stoffer, fremover automatisk forbudt med den kommende forordning, og en række skadelige stoffer er blevet begrænset på kosmetikområdet. I perioden 2022-25 er det blevet forbudt at anvende 88 stoffer i kosmetik, mens 20 stoffer er blevet underlagt begrænsninger.

Hvad angår klassificering, mærkning og emballering af kemikalier er forbrugersikkerheden fremover, efter dansk forslag, styrket ved, at onlinebutikker og reklamer tydeligt skal oplyse om kemiske farer uanset, om sælgeren er i eller uden for EU.

Danmark og fire andre lande har indleveret et forslag til EU-forbud mod alle PFAS til Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) og har behandlet over 5.600 høringsvar. Efter behandling i ECHA's videnskabelige komiteer sendes forslaget, samt ECHA's udtalelser herom til Kommissionen.

Et nøgleelement i EU's Kemikaliestrategi for Bæredygtighed har været udviklingen af nye fareklasser til at kunne identificere kemiske stoffer med hormonforstyrrende og miljøskadelige egenskaber. Miljøministeriet har spillet en stor rolle i udviklingen og den igangværende implementering af de nye fareklasser i EU, blandt andet grundet Danmarks rolle som frontløber på hormonområdet over en lang årrække.

Efter vedtagelsen af de nye fareklasser for hormonforstyrrende egenskaber har Miljøstyrelsen indsendt de to første danske forslag om fareklassificering af to flammehæmmere, som værende hormonforstyrrende.

Danmark har været et af de første lande til at undersøge en gruppe af kemiske stoffer, hvor stoffer normalt vurderes enkeltvis. Det drejer sig om fire bisphenol A-lignende stoffer mistænkt for at have hormonforstyrrende effekter. Praktisk erfaring, og evt. tilpasning af regulering, er kritisk for at gennemføre gruppevurdering bedre og mere effektivt.

Det Europæiske Kemikalieagents (ECHA) medlemslandekomité har i perioden taget et historisk skridt ved for første gang at identificere et stof som særligt problematisk på grund af dets neurotoksiske (nerveskadelige) effekter. Stoffet, der er tale om, er n-hexan, som er et meget anvendt industrielt opløsningsmiddel.

I perioden har Miljøministeriet bidraget til udviklingen af EU's kommende roadmap til udfasning af dyreforsøg.

Forskningsindsatser

Også forskningsindsatsen har været omfattende i 2022-25. På Center for Hormonforstyrrende Stoffer (CeHoS), Videntcenter for Allergi, DTU-fødevareforskningsprogrammet og DTU/SDU er der gennemført et betydeligt arbejde, der spiller ind til lovgivningsarbejdet og myndighedernes vejledning og information.

Som eksempler kan nævnes, at CeHoS på opdrag af Miljøstyrelsen har screenet knap 100 stoffer, mistænkt for at være hormonforstyrrende og efterfølgende medvirket til at prioritere hvilke stoffer, som det er relevant at undersøge nærmere.

Videntcenter for Allergi har bl.a. kortlagt europæiske hudlægers testpraksis, og videntcenteret foreslår på den baggrund en fælles europæisk testserie for børn.

Indsatsen på DTU/SDU har blandt andet medvirket til at udvikle nye følsomme testmetoder til afsløring af kemikaliers påvirkning af hormonsystemer. Et særligt fokus for indsatsen er endvidere udvikling af grundlaget til metoder, som kan teste kemiske stoffer uden brug af forsøgsdyr.

DTU Fødevareinstituttet har vist sammenhænge mellem kemiske stoffer fra fødevarer og stoffernes påvirkning af tarmfloraen. DTU har haft særlig fokus på PFAS og anvendt data fra sagen om PFAS-udsatte borgere fra Korsør. Herudover har DTU Fødevareinstituttet udviklet modeller og redskaber til kvantificering af risk-benefit ved overgang til en mere plantebaseret kost. Desuden har DTU Fødevareinstituttet udviklet nye, mere følsomme teknologier og metoder der kan bruges til at forbedre de regulatoriske vejledninger til, hvordan stoffer vurderes for hormonforstyrrende effekter.

Miljøstyrelsen har skabt et overblik over danske biomoniteringsdata siden 2020. Overblikket har vist, at der i Danmark overordnet er målt for flere kemiske stoffer i biomoniteringsstudier end i EU, at danske forskningsinstitutioner i stor udstrækning bidrager med data fra den danske befolkning, og at mange af stofferne allerede er underlagt flere reguleringer, eller yderligere undersøgelser er igangsat.

Globalt

Miljøministeriet har på den globale arena bidraget aktivt til at opnå et mere bæredygtigt forbrug, produktion og håndtering af kemikalier i hele deres livscyklus ved bl.a. at være med til at sikre en ny global politisk rammeaftale, der adresserer kemi, og et nyt globalt videnskabspolitisk panel for sikker håndtering af kemikalier, affald og forebyggelse af forurening. Panelet skal ses som et supplement til klima- og biodiversitetspanelerne og dermed dække den tredje planetære krise - forurening.

I perioden er der bl.a. vedtaget forbud mod produktion, brug, import og eksport af en række persistente organiske miljøgifte, bl.a. flammehæmmere, pesticider og PFAS'er under Stockholmkonventionen og vedtaget forbud mod en række produkter indeholdende kviksølv under Minamatakonventionen.

Kemi i fødevarer

Kemiindsatsen har betydet, at viden om kemiske stoffer i mad når ud til langt flere forbrugere, ligesom indsatsen har klædt de tilsynsførende bedre på til at kunne foretage kontrol af kemiske stoffer i fødevarer og givet virksomheder et bedre grundlag for regelefterlevelse.

Kontrol

Kemikalieinspektionens tilsynskampagner har i perioden leveret konkrete håndhævelsesresultater og styrket efterlevelsen af kemikalielovgivningen i Danmark. Fx er der i et kontrolsamarbejde om kosmetiske produkter identificeret overtrædelser i ca. en tredjedel af de kontrollerede produkter.

Kosmetiske produkter, legetøj og andre forbrugerprodukter (herunder elektronik og kemiske blandinger) har været centrale fokusområder i kontrolkampagnerne 2022-2025. Derudover har der været fokus på kølemidler (F-gasser) og på tværgående krav til klassificering, mærkning, indholdsdeklaration og lovlig markedsføring.

Kosmetiske produkter, legetøj og andre forbrugerprodukter har været centrale fokusområder i kontrolkampagnerne 2022-2025.

Indsatserne har bidraget til at fjerne ulovlige produkter fra markedet og sikre mere korrekt information til forbrugere og professionelle brugere. Kampagnerne har samtidig givet myndighederne bedre datagrundlag for målretning af fremtidige kontroller.

Kemiindsats 2022-25 økonomioversigt

	Mio kr. i alt
Ansvarlig grøn kemi i en bæredygtig verden	15
Forhandlinger af EU's Kemikaliestrategi	14,4
Center for klimavenlige kølemidler	0,6
Et giftfrit miljø, sikre fødevarer, sikre danske arbejdspladser og trygge forbrugere – håndtering af skadelig kemi	77,7
EU regulering af skadelige stoffer (REACH / CLP)	15,3
REACH / CLP – DK bidrag til arbejdsgrupper og komitéer	9,9
EU forbud mod per- og polyfluorerede stoffer (PFAS)	3,3
Bedre EU-regulering af hudallergi i forbrugerblandinger og artikler	4
Kombinationseffekter	0,7
Globalt arbejde	6
Kortlægning og sundhedsmæssige vurderinger af forbrugerprodukter	16,2
TÆNK Kemi	18,4
E-handel: Kortlægning, kontrol og gode råd til forbrugerne	1,7
Forbrugerinformation om kemi i fødevarer	2
Et solidt fagligt grundlag – troværdigt, relevant og kompetent forarbejde til en ansvarlig og retfærdig kemikaliepolitik	127
CeHoS	28
Videncenter for allergi	22
Testmetoder for hormonforstyrrende stoffer	8
PARC+ biomoniteringsindsats	1,5
Fødevareforskning på FVINST / DTU	54,5
Stofvurderinger	8,8
Kemikalier i vand - miljøkvalitetskriterier	4,2
Håndhævelse – kompetent tilsyn og mærkbare og retfærdige sanktioner	45,5
Målrettede kontrolkampagner	21,8
Kontrol med virksomhedernes REACH-registreringer	3,6
Hjælp og vejledning til virksomheder om regler (Helpdesk etc.)	4,4
Vejledning og dialog med virksomheder og forbrugere om kosmetik og legetøj	0,9
Styrke baggrunden for kontrol og vejledning om kemiske stoffer i fødevarer	13,8
Vejledning til erhvervet	1
I alt	265,2

